

KISGRAFIKA

Megjelenik egy évben négyszer
a Nemzeti Kulturális Alap
támogatásával

'95/4
34. évfolyam

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre” Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület.
(1027 Budapest, Frankel Leó út 12.)

Szerkesztőbizottság: dr. Arató Antal, Király Zoltán, dr. Soós Imre.

Felelős kiadó: dr. Vida Klára ügyvezető titkár

Ecsedi Mária I. díjas linómetszetei, X3

TARTALOM

Dr. Arató Antal: A „Székesfehérvár öröksége” című kisgrafikai pályázatról

Ürmös Péter: Villanófényben König Róbert grafikusművész

Palásthy Lajos: European Exlibris Meeting, Pozsony 1995.

Ürmös Péter: In memoriam Tranquillo Marangoni

Újabb értékekkel gyarapodott a Szerencsi Múzeum Fery Antal-gyűjteménye

HÍREK – SZEMLE – MŰHELY

A „SZÉKESFEHÉRVÁR ÖRÖKSÉGE” CÍMŰ KISGRAFIKAI PÁLYÁZATRÓL

Az elmúlt esztendőben egyre inkább fogyatkozó kisgrafikai pályázatok körében (ahol szinte már egyetlen bizonyosságot a gyulai Dürer Társaság pályázatai jelentenek) üdítő színfoltot s a műfaji lehetőségek bizonyítására kitűnő alkalmat teremtett a „Székesfehérvár öröksége” című pályázat. A pályázatot Székesfehérvár Megyei Jogú Város önkormányzata hirdette meg a Székesfehérvári Művészek Társasága, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, valamint a Városi Képtár kezdeményezésére. (Az utóbbi igazgatója – Szűcs Erzsébet művészettörténész – végezte a szervezés, lebonyolítás munkálatait.) A pályázat célja egyébként az volt, hogy olyan műalkotások készüljenek, amelyek a város történelmi, építészeti, tudományos és művészeti életének értékeit, eseményeit, valamint je-

kesfehérvár), a másodikat König Róbert, a további díjakon pedig Végvári Beatrix (Székesfehérvár), Haász Ágnes (Budapest) és Szepessy Béla (Nyíregyháza) osztott. Különdíjat kaptak a Tóparti Gimnázium hallgatói, akik művésztanáraik – többek között Pinke Miklós (aki maga is kitűnő linómetszettel szerepelt a tárlaton) – eredményes munkásságáról is szint vallottak. Abban is bizakodva, hogy ez a siker a kisgrafika terén is további alkotómunkára ösztönzi őket, érdemes feljegyezni a nevüket: Balogh Edit, Fenyvesi Máté, Kiss Katalin, Mosberger Róbert és Takács Andrea.

Ami a díjazott műveket illeti, azokra is az jellemző, ami az egész tárlatra: a grafikai eljárások legváltozatosabb technikái, a téma sokszínű, változatos megközelítése. Ecsedi Mária rendkívül finom, a vona-

König Róbert második díjas linómetszetei, X3

lenkori szellemiségét idézik fel. A gyulai pályázatoktól eltérően nem volt előírva, hogy a grafikán az *Ex libris...* felirat szerepeljen, azaz kis méretű (legfeljebb 15 x 15 cm) „szabad grafikákat” vártak a rendezők, annál is inkább, mert ezek felelnek meg leginkább egy, a millicentenáriumra kiadandó reprezentatív kisgrafikai mappa céljainak, aminek a lehetőségével is számot vetettek a pályázat kiírói.

A pályázatra összesen 29 alkotó 76 grafikája érkezett be, s ezek közül a zsűri csak egyetlen művet nem talált kiállításra érdemesnek. Így tehát – némi szorongó várakozás után – lehetőség nyílt a tárlat megrendezésére, amelyet a *Fehérvári vigasságok* című rendezvénysorozat keretében, a székesfehérvári Pelikán Galériában dr. Nagy István polgármester nyitott meg szeptember 30-án. Ekkor került sor a díjak átadására is: az I. díjat nyerte Ecsedi Mária grafikusművész (Szé-

Végvári Beatrix III. díjas szerigráfiája

las megoldásokat kerülő, elsősorban szemcséző eljárással metszett, ám a fa porózus anyagára is hagyatkozó metszetein a székesfehérvári Rácváros egy-egy jellegzetes motívumát (ajtózár, utcanév-tábla, épületdísz) eleveníti fel. A fekete-fehér foltok, a fény-árnyék játékaival metszetein sajátos tónusokat teremt, s talán ez a titka annak, hogy képeit nézegetve egy meghitt, varázslatos világban érezzük magunkat. *König Róbert* *Ex luto Alba Regia* című sorozatán, arra utalva, hogy a település egykor mocsaras vidéken épült, ennek az építkezésnek, gyarapodásnak a mozzanatait jeleníti meg a tőle ismert erőteljes, drámai hangvétellel. (Egészen addig, amíg a semmiből megjelenik előttünk a mocsárból kiemelkedő városkép, a büszke kereszttel és az azt őrző, védő lovas vitézzel.) Szintén a régmúlt-ra utal *Végvári Beatrix* Kezdetek című sorozata. A színes nyomatok dinamikus kompozíciós megoldásai, a változatos, ám egymást szervesen kiegészítő, egymással társalkodó motívumok (színek) alá- és fölrendeltsége olyan egységes harmóniát teremtenek a képein, hogy azok méltán keltettek feltűnést. Ugyanezt mondhatjuk el *Haász Ágnes* elektrografikáiról, amelyeken jellegzetes fehérvári épületek, vagy azok részletei ragyognak elő a különböző erősségű, kék színű kockákból építkező háttérből. Drámaiság és az elvontabb kifejezőmód jellemző *Szepessy Béla* erőteljes linómetszeteire, amelyek nem csak történések (És jöttek a papok), hanem a történelem egyetemes jelenségeinek (Voltak más lehetőségek is...) a felidézésére is vállalkoztak.

A tárlat kétségtelenül egyik nagy meglepetése *Vén Zoltán* *Franz Anton Maulbertsch* székesfehérvári freskója alapján készült rézmetszete volt. A művész a Mária születését ábrázoló freskó egyik jellemző részletét idézi fel a metszetén, néhány egyéb fehérvári motívummal együtt. Teremtő fantáziájának kö-

szönhetően mindezt olyan építészeti és figurális motívumokkal veszi körül, amelynek eredményeként a freskórészlet egy önálló életet élő (ám a barokk világot egységesen felidéző) kompozíció szerves részévé válik. Sajnos nincs terünk és helyünk, hogy a kiállítók egész sorát bemutassuk, de mindenképp meg kell említenünk *Alexa József* és *Jáger István* rézkarcait, *Geosits László* számítógépes grafikáit, *Mészáros Imre* linómetszeteit, *Soós Evelin* színes elektrografikáit, *Fazekas Tibor* lapjait.

Örömmel tekintettük meg az ex libriseiről is jól ismert *Kopasz Márta*, valamint az egyetlen külföldi pályázó, a marosvásárhelyi *Vincze László* linómetszeteit. Végezetül a kisgrafika barátainak szűkebb táborára nevében köszönet minden kiállító művésznek, a pályázat meghirdetőinek és szervezőinek.

Arató Antal

Végvári Beatrix szerigrafíája

Pinke Miklós linómetszete, X3

Fenyvesi Máté linómetszete, X3

Haász Ágnes elektrografikája

Szepessy Béla linómetszete, X3

Vén Zoltán rézmetszete, C2

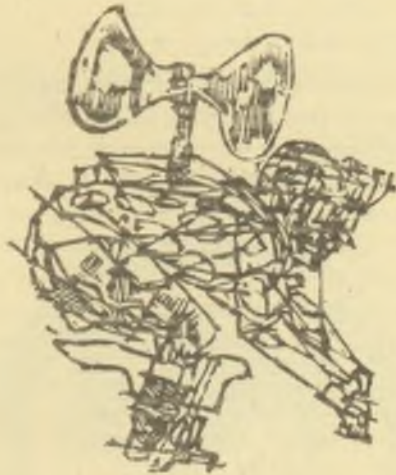
Olexa József rézkarca, C3

VILLANÓFÉNYBEN KÖNIG RÓBERT GRAFIKUSMŰVÉSZ

Talán ellentmondásnak tűnik, ha kisgrafikai lap hátsójain egy film méltatásával találkozunk az olvasó. Pedig egyszerű a magyarázata, amint az alábbiakból rögtön kitűnik.

Új portréfilmet mutatott be a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár XI. kerületi, Karinthy Frigyes úti fiókja október második szerdáján. König Róbertől 1992-ben készült már videófilm, de Bárány Éva és Lázár Gábor most vetített filmje az előbbinél többre vállalkozott. Hiszen a mai magyar grafika egyik jeles képviselőjén keresztül nemcsak a szakma rejtelmeibe enged bepillantást, hanem az alkotói munka nehezen tetten érhető motivációit is igyekszik elénk tárni a mozgóképek eszközeivel.

seket, hogy minél teljesebben bontakozhasson ki König Róbert karakteres egyénisége. Jól kérdez és hagyja beszélni a riportalanyt. Mindjárt az első mondatokban kulcsszavak hangzanak el: „Szent Hubert napján születtem, aki a vadászok védőszentje, a vadászat kapcsos-

A videóbemutatóhoz König Róbert grafikai kiállítása kapcsolódott, szintén a könyvtár termeiben. Ebben az esetben nem helyes az állítás fordítottja, mivel az esemény rangját a portréfilm első nyilvános vetítése adta meg. (Azt is hozzá kell tennünk, hogy elsőfilmesek debütálásáról volt szó.) A grafikák úgy jelennek meg a könyvtár falain, mintha a berendezés szerves részét képeznék. Szinte e felfelületre terveződött a megfelelő méretű grafika a megfelelő installálással. A filmből azután kiderül, hogy ez nem véletlen, hiszen Lelkes Mária hozzáértését dicséri a kitűnő kiállításrendezés.

A film lovaglójelenettel kezdődik, majd vált a helyszín és a művész műtermével ismerkedhetünk. A szerkesztőriporter, Bárány Éva úgy választja meg a kérdé-

lódik a lovagláshoz..." –, a ló pedig a szabadságeszményen kívül még sok más fogalomhoz társítható. Hálás témája lehetne ez egy König-monográfiának.

Amint változnak a képsorok, egyre több információhoz jutunk, nemcsak a művésszel kapcsolatban,

hanem a grafikai eljárások vonatkozásában is. Utalhatnék itt több jelenetre, de ezek közül a leghatásosabb talán a főiskolai litográfia-nyomatás. Újabb helyszínváltás, és az ügetőpályán vagyunk, hajnali órákban. Itt kezdődik számára a munkanap, mondhatnánk erőnléti edzéssel, amit a záróképsor is bizonyít, amikor jól meghajtott és tajtékos paripával tér vissza az istállóba. A lovaglás, a fogathajtás éppen olyan fontos része a művész életének, mint a fametszés vagy a lemezmaratás. A film készítői jól érzé-

kelték és érzékeltették ennek a párhuzamát, amint a pompás szabadtéri lovasjelenetek visszaköszönnék a grafikák lapjain, vagy a szenttamási alkotóház szekóin. Bár első pillanatban meglepőnek tűnhet murális vállalkozása, gondoljunk arra, hogy az ex libris is az egyik legkötöttebb műfaj, s hasonlóan szigorú szabályok között dolgoznak a falfestők is, csak más méreteken. E feladat megoldása pedig egyáltalán nem jelenthetett gondot annak, akinek főiskolai tanulmányai festői stúdiókkal indultak. De emlékezhetünk korábbi kiállításaira, ahol a nagyméretű papírmetszet-pannók mutatták vonzódását a téralakító (murális) technikák iránt.

Újabb képsor és már a hágai tapasztalatokat halljuk, ahol vendégtanárként szerzett értékes és maradandó élményeket. Ezután a művészházaspár másik tagja, Lelkes Mária nyilatkozik a saját munkásságáról, illetve a közös munkálkodás sikereiről.

Nem célunk itt a teljes forgatókönyvet ismertetni, hiszen szavakkal csak a film tartalmát lehetne sum-

mázva visszaadni, s König Róbert művészpályájának fontosabb állomásait a Kisgrafika hasábjain már megismerhette az Olvasó.

A film láttán néhány kérdés, illetve konklúzió fogalmazódik meg bennünk. Közülük is az egyik legfontosabb, hogy miből ered a látottak művészi hitele? Mitől olyan hiteles a művész életműve? Talán elsősorban valóságtartalma miatt. Nem hinném, hogy a jelenkori grafikusok közül bárki jobban ismerné nála a lovak természetét, fiziológiáját. De utalhatnék itt a külföldi tanulmányutak tapasztalatainak egyéni formanyelvre adaptálására, vagy a földrajzi helyzetünkből adódó stílus hatásainak feldolgozásának és ötvözésének kényszerére. Másrészt ezt a hitelt alátámasztja az az életforma, amelynek szigorúsága leginkább magától a művésztől követel áldozatokat. Folytathatnánk a sort a „futtatott” művészeti divatirányzatok ki- és elkerülésével, ami igazán csak a szuverén alkotóegységnek sikerül.

Több kérdésre is választ kapunk, ha megnézzük a filmet. Ellenben ide kívánczok, hogy megismételt vágásokkal egy kissé feszesebb lehetne tenni kompozícióját. Ám ez jelentőségét nem kisebbíti, hiszen a portréfilm abban különbözik a többitől, hogy nemcsak az alkotói munka műhelytitkait fedi fel, hanem egy nagyon tudatos és következetes életforma hiteles krónikája is.

Végezetül utalok legelső, bevezető mondatomra, miszerint méltánylandó és üdvözlendő kezdeményezés a könyvtár részéről ez a vállalkozás, amely egy szakma rejtelseibe oly módon enged betekintést, hogy felfedi a különböző művészeti ágak kapcsolatát, erősíti a nézők befogadási készségét és kedvet is kelt a grafikák gyűjtéséhez.

(Hadd jegyezzem meg zárójelben, hogy a KBK tagsága olyan nagy létszámban jelent meg a rendezvényen, hogy akár szokásos havonkénti összejelentelüket is megtarthatták volna.)

Ürmös Péter

EUROPEAN EXLIBRIS MEETING

Pozsony 1995

1995. szeptember 21–24 között rendezték meg a szlovák exlibris-gyűjtők valóban nemzetközi jellegű összejövetelüket. Úgy tűnt, a jelentkezők és a ténylegesen résztvevők között elég nagy eltérés volt. A házigazda, szlovákok mellett részt vettek csehek, továbbá jelentős számban osztrákok, németek, ukránok, valamint oroszok, hollandok és olaszok is. Magyarországot mindössze öt fő képviselte: Kovács József Pécsről, a Kiss házaspár Egerágról, és a Palásthy házaspár Budapestről. Illett volna, és érdemes lett volna a magyar gyűjtőknek és grafikusoknak nagyobb számban részt venni ezen az összejövetelen, mert így a magyar exlibris-gyűjtés kissé súlytalanok tűnhet szomszédaink körében, s ennek megfelelően értékelhetnek bennünket a továbbiakban.

Az összejövetel keretében nyitották meg a Mirbach-palotában rendezett exlibris-kiállítást. A színvonalas kiállításon örömmel fedeztük fel több magyar grafikus alkotásait: Bagarus Zoltán, Feszt László, Kopasz Márta, Molnár István, Muzsnay Ákos, Nagy László Lázár, Réti András, Sólyom Sándor, Ürmös Péter, Zi-

mányi Danuskó szerepeltek különböző technikájú lapokkal. E kiállítást, mint az első, háromévenkénti ex libris összejövetel kiállítását publikálták.

A második napon a BIB (Bienále Illustrácií Bratislava) mesekönyv-illusztrációs kiállítást tekintettük meg. Ezen a világ igen sok országa képviselve volt, sajnos Magyarország nélkül. Nagyon szép kiállítási épületben, kiváló grafikákat láthatunk.

Pozsonyban egyidejűleg egy harmadik grafikai kiállítás megnyitóját szintén az összejövetel keretében tartották meg: BIBIANA néven, a „Művészet a Gyermekéért Nemzetközi Ház”-ban rendezték, mese témájú ex librisekből.

Sajnos, csere csak egy napon volt, az összejövetel többi napján a programok elég szétesően voltak szervezve, az időpontok többször változtak. A szlovák és cseh gyűjtők inkább csak saját honfitársaik lapjait keresték, de azért a többi nemzet résztvevőivel jó cseréket lehetett lebonyolítani.

Izakovic bácsi, noha kora miatt csak két ízben tudott néhány percre megjelenni a találkozón, üdvözlét küldi minden magyar gyűjtőnek.

Palásthy Lajos

IN MEMORIAM TRANQUILLO MARANGONI

A milánói kongresszus kiemelt eseménye volt az 1992 márciusában elhunyt Tranquillo Marangoni emlékkiállítás. A retrospektív anyag (az eddigi legteljesebb összeállítás a kiváló fametsző mester munkáiból) rangos helyen, a Brera Akadémia épületében, a Bra-dense Nemzeti Könyvtár Mária Terézia termében került bemutatásra.

A megnyitón a családtagokon és pályatársakon kívül rengeteg külföldi tisztelője is részt vett. Ez egyben azt is szimbolizálta, hogy halálával nemcsak az olasz, hanem az európai grafikát is nagy veszteség érte. Bizonyítják ezt azok a címek és elismerések is, amelyeket külföldi művészeti intézmények adományoztak (még életében) munkássága elismeréséül. Tagja volt többek között a Londoni Fametszők Társaságának, a Belga Királyi Albertina Akadémiának, a londoni „Royal Society of Painters, Etchers and Engravers” körének. A hazai intézmények közül többek között a Firenzei Akadémia és az Udinei Tudományos, Irodalmi és Művészeti Akadémia is a tagjai sorába választotta.

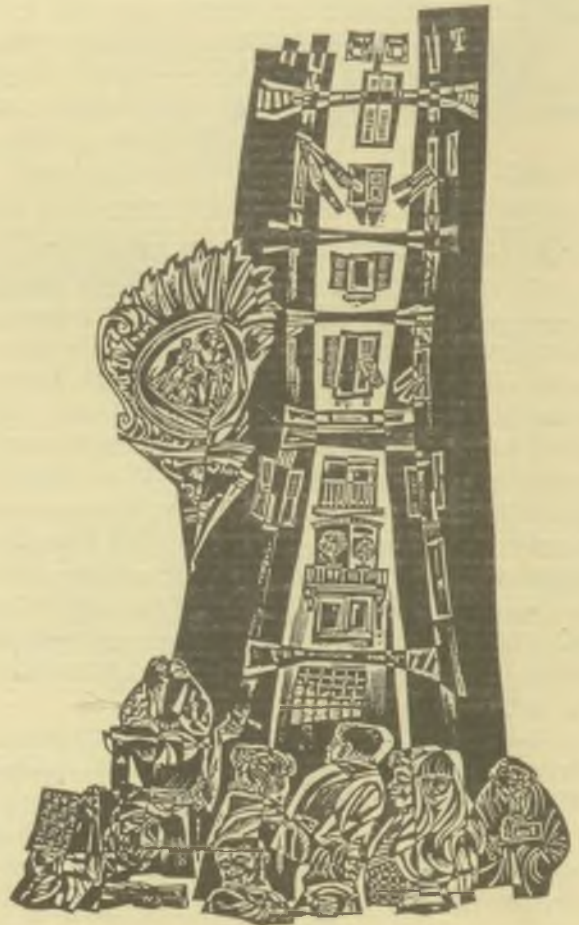
podott meg. Ez adta a megélhetését, ahol főleg hajók számára faragott külső és belső díszítőelemeket. Ahogy évszázadokkal korábban a mesterlevél megszerzéséért évekig kellett vándorolni, számára az inaséveket Lamborghini és Monfalcone üzemei jelentették. Később a hajóterek berendezésének tervezését is rábízta. Korunkban ezt „design” szóval jelölik, ami formatervezést és kivitelezést jelent. Fametsző munkásságát 1942-től számíthatjuk, amikor a saját számára kikísérletezett első kisméretű prégépét és vésőeszközeit elkészítette. Ekkor metszette első ex librisét is. 1962-ben átköltözik Genovába. Itt megbízták az új Állami Művészeti Líceum megszervezésével, amelynek azután igazgatója is volt. Később Savonában szintén tanított. Tervezőmunkáját közben is folyamatosan végzi, de most már a Ligur-tenger partján. Bekapcsolódik a művészeti életbe: 1945-től haláláig 80 egyéni tárlatot rendezett és mintegy 750 kollektív kiállításon szerepelt. 1954-ben alapítója a Venetói Fametszők Egyesületének, 1987-ben pedig a Xylon Italiana-nak.

A kezdetekről egy önéletrésében Marangoni így vall: „Amikor még gyerek voltam, drágán jutottam kenyérhez. A munkanap hosszú volt, így az éjszakai órákban kényszerültem nagy szenvedélyem, a rajzolás művelésére... 1942-ben kezdtem a fametszésbe... hamar megragadott a varázs, amelyeket ezek a kis fekete lapok

Hatalmas életművet hagyott hátra: 1987-ig bezárólag mintegy 1500 fametszetet készített, ebből 182 ex libris került katalogizálásra. Közvetlenül a második világháború után jelent meg fametszeteivel az első kiadvány, amelyet ezután még 36 gazdagon illusztrált könyv követett 1985-ig. Található ezek között olyan is, amelyhez összesen 108 dűcot metszett ki. Grafikai keresettek és elismertek voltak, számtalan díját lehetetlen itt felsorolni. Az Olasz Posta négy alkalommal jelentetett meg tőle bélyegsort, amelyből az egyik darab szerepel a 1958-as londoni kiadású Bélyeggyűjtők Évkönyvében, ahol a világ akkori legjobb bélyegei szerepelnek.

Marangoni 1912-ben született Udine tartományban. Indulása renghagyó volt. Tizenöt éves korában már arra kényszerült, hogy munkát vállaljon. A fa anyagát először apjának asztalosműhelyében ismerte és szerette meg. Majd sífelszereléseket gyártó cégnél kezdett dolgozni, végül egy hajógyártó vállalatnál álla-

alkalom volt a kortárs fametszőkkel történő összevetésre, és egyben az olasz ex libris történetében is kijelölte előkelő helyét. – „1949-től Marangoni erejének teljében minden tárgyat, minden motívumot energikusan, eredetien, gondolatisággal telten, a formák tériségében és a metszet tisztaságában ad vissza. Ezáltal keltenek bennünk csodálatot, lelkesedést és révületet ezek a kis mesterművek” – írta Mantero.

Stíluselemzésre itt nem vállalkozhatunk, hogy bemutassuk, mitől egyediek és messziről megkülönböztethetőek Marangoni grafikái. Vizsgálhatnánk rafinált kompozícióit vagy alakbrázolásának sajátosságait. E helyen inkább térbrázolási módszerének különlegességére hívnám fel a figyelmet. Felületes szemlélő talán a „poszt-kubista” jelzővel kategorizálná, de itt sokkal többről van szó. Olyan sajátos térkifejezésre talált, amelynek valóban jellemzője a kubisztikus síkbaforogtatás, de a klasszikus térbrázolási rendszerek törvényszerűségei is megfigyelhetők. Külön fejezet szólhatna a hagyományos vedutafestészet jegyeinek alkalmazásáról. Mindezekre jó példa a *Cölöpverők a lagunában*, 810-es opusz-számú fametszete, ahol a Chiesa della Salute kupolájának dominanciája miatt szinte keresni kell a címadó motívumot. A *Kikötői sikátor Genovában* (Op. 1308.) pedig azt mutatja, ahogy a szemlélőt a kép aktív szereplőjévé teszi: „a néző mintha a képben élne”. Ezzel tulajdonképpen túl is lépett az európai térbrázolási hagyományokon.

1985-ben készült el a sokak szerint fő művének számító *Santa Teresa di Gesu* fametszetes könyve, amely életét és tanításait dolgozza fel az avilai szentnek. A kiemelt szövegrészeket tipikusan metszett kezdőbetűvel, illetve soraival hangsúlyozza, ezáltal teremti meg a szöveg és az illusztráció harmonikus kapcsolatát. Ez utóbbiak közül a kritikusok szerint is az egyik legszebb a *Jó eső* címet kapta (1476 op.). Az oltárképek ikonográfiáját követő kompozíció új megfogalmazása a XIII. századtól ismeretes „*Szentlélek hét ajándéka*” elnevezésű témakörnek.

A nagy mestertől az emlékkiállítás katalógusában személyes vallomásokkal és visszaemlékezésekkel búcsúztak a pályatársak, többek között Beccaletto, De Denaro és Uboldi. Remo Wolf sorai is mindenképpen helytállóak, ahogyan írta:

„...grande xilografo – Tranquillo Marangoni”.

Ürmös Péter

Felhasznált irodalom: A fametsző T. M. (1912–1992) metszeteinek katalógusa (G. Mirabella és A. Dragone gondozásában, 1994. Ex Libris Museum).

EX-LIBRIS
FRANCESCO
DE CONSUVELO
GOMEZ

sugároztak. Azt az elvet vallottam: mindenekelett a mesterséget kell megtanulni, hogy azután szabadon fejthessem ki magam, technikai aggályok nélkül. Először a lapdúccal ismerkedtem, és kerestem azokat a technikákat, amelyek karakteremnek leginkább megfelelnek. Végül a száldúccnál állapodtam meg...”

De a technikai tudás még nem művészet. Hogy azzá váljék, kellett a teremtő fantázia, mely kivételes intellektusának többek között egyik jellemző vonása. Egy méltatójának és kritikusanak megfogalmazása szerint veleszületett képessége volt a környező világ jelenségeinek pontos leképezésére, „...amihez elengedhetetlennek tűnt azon dolgok intenzív átélése, amelyeket azután szellemisége által átlényegített.” (A. Dragone).

A létrejövő szintézis legkarakteresebb példái ex librisei. Gianni Mantero (a BNEL későbbi elnöke) 1957-ben átfogó tanulmányt írt a művész könyvjegyeiről. Ez jó

ÚJABB ÉRTÉKEKKEL GYARAPODOTT A SZERENCSI MÚZEUM FERY ANTAL-GYŰJTEMÉNYE

Lapunkban többször megemlékeztünk már arról az önzetlen ismeretterjesztő tevékenységről, melyet *Tarjányi Ferenc* és *Pesti László* neves kertészeti szakemberek végeztek *Fery Antal* fametszeteinek segítségével, a gyűjteményük alapján rendezett kiállításokkal. Folyó év augusztusában e metszetek nyomódúcait, szám szerint 82 darabot, a két grafikabarát a szerencsi Zempléni Múzeumnak ajándékozta. A nemes gesztust igaz megbecsüléssel köszöntve, mint áldozatos munkásságuk példamutató dokumentumát, az alábbiakban adjuk közre.

Zempléni Múzeumnak
Szerencs

Kísérőlevél a dúcok átadásához

Sok dolog már első pillantásra nyilvánvaló, mégis, a szemlélődéstől a tevékenységig sok idő múlik el.

Így történt a kisgrafikával való találkozásunkkal is. Az első maradandó élmény a szerencsi Zempléni Múzeum kiállításával kapcsolatos és az 1970-es évek elejére nyúlik vissza. Érdeklődésünket Angyal Béla, a gyűjtemény akkori igazgatója keltette fel. Altala jutottunk megtisztelő személyes ismeretségbe *Fery Antallal*, akinek művészi nagysága és páratlanul barátságos emberi jótulajdonságai tovább erősítették a kisgrafika iránti vonzalmunkat. Rengeteg munkája mellett vállalta kérésünk teljesítését, számos dúc faragását.

Először az újdonság csábításának engedve, saját ex librisünk elkészítését kértük, majd tapasztaltuk a minden könyvjegy tulajdonosa által megélt különös és nagyon kellemes érzést: nevünket egy művész alkotásán olvashattuk.

A továbbiakban szakmai elhatározás vezetett. Feldolgoztuk több nagy budapesti park növényállományát, kisgrafikáink zöme ehhez a tárgyhoz kapcsolódik. Emléket szándékoztunk állítani a parknak, az ábrázolt növénynek és a kornak, melyben ilyen irányú törekvésünket gyakorolhattuk. Szándékunk volt ezen túlmenően a természetvédelem, a helyes környezet-

gazdálkodás kérdéseire a figyelmet művészi eszközökkel ráirányítani. Hisszük, hogy *Fery Antal* pompás stílusával a cél elérése javarészt sikerült. Annál is inkább, mert dr. Arató Antal és dr. Soós Imre, a kisgrafikák kitűnő szakértői, megtisztelő figyelemmel fordultak törekvésünk felé, jó tanácsokkal segítettek és cikkeikben érdemeinken felül méltatták. Kedves segítséget kaptunk *Palásthy Lajostól* is, aki a nyomatok egy részének készítését kitűnő minőségben valósította meg. Felvetődött most a dúcok további sorsának kérdése. Helyesnek és illőnek gondoltuk, ha kis gyűjteményünk végleges otthona a szerencsi Zempléni Múzeum lesz, csatlakozva ezzel az ott lévő *Fery Antal*-anyag gyarapításához.

Köszönjük *Siska József* múzeumigazgatónak ezirányú kérésünk kedvező fogadtatását, a dúcok átvételét a múzeum számára, s azoknak mint a gyűjtemény részének megőrzését. Külön megállapodás helyett – a kölcsönös bizalomra alapozva – elegendő csupán utalni arra, hogy ha valamelyik példányból további másolatok készítése válna szükségessé, azt a nyomtatás idejére kölcsönözzük a múzeumtól.

Tesszük ezt a Zempléni Múzeum iránti tiszteletből is, mint ahogyan a néhány könyvtár számára készített ex libris is ezen intézmények nagyrabecsülését kívánja kifejezni.

Társadalmi és szakmai gyakorlatunk jelentős szakasza zárult le a dúcok átadásával. Örülünk, hogy a több fontos szempontból is kedvező lehetőséget e területen is sikerült hasznosítani. Reméljük, bármilyen csekély mértékben, mégis sikerült az általános művelődéshez, szorosabban véve a kisgrafikák terjesztéséhez, s azok tárgyaként a parkok és könyvtárak jobb megismertetéséhez hozzájárulni. Az ember életének egyik fő kiteljesedése a közösségért, a társadalmi haladásért végzett munka. Ennek mi egyebek mellett a fentebb elmondottak módját választottuk.

Megköszönve a figyelmet, minden útkeresőnek kívánjuk, szorgalmazza lehetőségeit, erősítse adottságait és állítsa azokat a közösség szolgálatába. Biztos lehet benne, hogy céljában nem fog csalódni.

A dúcokat a mellékelt jegyzék sorolja fel.

Tarjányi Ferenc
Pesti László

Fery Antal fametszetei
fametszetei, X2

HÍREK

A belgiumi Graphia Exlibris-társaság elnöke, *André Vercommen* úr május 22-én kelt körlevelében arra hívta fel a hozzájuk tartozó művészeket, hogy a jövőben ne vegyenek részt olyan pályázaton, amelyen ál-exlibris (Pseudo-Exlibris) készítését írják elő. A körlevél kibocsátójának ugyanis az a véleménye, hogy ex libris csak élő személy részére, nevére készülhet, továbbá könyvtárak és jelenleg is működő intézmények nevére indokolt a könyvjegy készítése. Ál-exlibrisnek kell tekinteni minden olyan alkotást, mely ettől eltér és amely nem alkalmas arra, hogy könyvben a tulajdonos nevét jelezze.

A körlevélben felkérte az egyes országok exlibris-egyesületeit is, hogy álláspontjával azonosítsák magukat és tegyenek erről a fentiekhez hasonló nyilatkozatot. Kíváncsnak tartja, hogy ezt az állásfoglalást a Chrudimban megrendezendő exlibris-kongresszus résztvevői ismétlik meg.

(A Graphia Társaság elnökének kívánságát teljesítve ezúton közöljük állásfoglalását, mellyel a magunk részéről ugyancsak egyetértünk.)

A sárvári Nádasdy-várban *Varga Nándor Lajos* emlékkiállítását rendezett a GALÉRIA ARCIS, amelyet 1995 szeptember 21-től október 14-ig látogathatott a közönség. A magyar

képzőművészet nagy klasszikusa születésének századik évfordulója alkalmából 1995-ben ez a hetedik kiállítás, amelyet életművének, sokoldalú művészetének szentelt az azt ismét méltó módon elismerő és értékelő utókor. A tárlatot *Kuczka Péter* író nyitotta meg. A négyoldalas meghívó közli a művész rövid életrajzát, illetve évszámokban sorolja fel életének jelentős állomásait és eseményeit, a halála óta rendezett emlékkiállításokat, valamint Sepsiszentgyörgytől Washingtonig azoknak a múzeumoknak a nevét, amelyekben munkái világszerte megtalálhatók.

Székesfehérvárott a Pelikán Galériában szeptember 30-án nyílt meg annak a kisgrafikai pályázatnak a kiállítása, amelyet a nagy történelmi és kultúrtörténeti múltú város Önkormányzata hirdetett meg a város hagyományainak ápolására *Székesfehérvár öröksége* címmel. A kiállítást dr. Nagy István polgármester megnyitja után vehette birtokba a művészetkedvelő közönség, amely október 21-ig volt megtekinthető. A pályázat eredményéről, a résztvevő művészekről és a nyertesekről e számunkban dr. Arató Antal nyújt részletes beszámolót.

A Pesthidegkúti Művelődési Központ szeptembertől kiállítás-sorozatát indított, melynek keretében a kortárs magyar grafika legkiválóbb alkotóinak munkáit mutatják majd be. A főváros II. kerületében levő Hidegkúti Galéria első ilyen kiállításán *König Róbert* alkotásait láthatta a közönség. A nyolc napon át nyitva tartott tárlat az „Utazás” címet viselte s az anyag zömét a művész 1995. évi görögországi útja során készített, különféle technikájú, bravúros és rendkívül meggyőző grafikai alkották. (A delfi jóshely közel ezer esztendő olajfáit három remekbe készült, színes rajzával varázsolta a látogató elé.) Nem hiányoztak a tárlatról a korábbi kiállítások „slágereinek” számító virtuóz loábrázolások sem, melyek egyéb utazásainak emlékeihez kapcsolódnak.

Két tárlóban „apokrif leleteit” láthattuk a művésznak. Ezek a régészeti leletként ható gipsz-plasztikák rajzos színességükben a korábbi fa- és linómetszetek eredményeit viszik tovább, gazdagítva a művész már eddig is imponálóan sokoldalú kifejezőmódját, eszköztárát. A látogatók a tárlat művészeti élményein túlmenően még kis leporellót is kaptak. Ebben, közel egy tucat kisméretű grafikájával, az alkotó gróf Széchenyi Istvánnak „A Lóverseny körül” című művére emlékeztette vendégeit.

Megszoktuk már, hogy *König Róbert* kiállításai sohasem ismétlik önmagukat, ezeken a művész mindig képes meglepetéseket, egy sor új gondolatot, leleményt nyújtani a látogatóknak. A Hidegkúti Galériában rendezett tárlat újabb fegyverténnyel gazdagította a lovasként is kitűnő grafikusművész tróféáinak gyűjteményét.

Helyesbítés: Lapunk előző, 1995/3. számának 7. oldalán dr. Arató Antal cikkéhez illusztrációként két ex librist mutattunk be „Moskál Tibor fametszetei, X2” aláírással. Az aláírás helyesen: „Moskál Tibor és Fery Antal fametszetei, X2”. A hibáért ezúton kérünk elnézést olvasóinktól.

Varga Nándor Lajos fametszete, X2

SZEMLE

A Dániában megjelenő NORDISK EXLIBRIS TIDSKRIFT 197–198. számában érdekes, magyar vonatkozású cikket közölt. A régi könyvjegyeket felidéző sorozatukban ezúttal *Rozsnyai Kálmán* munkásságáról közölnek rövid írást. Az Aradon, 1874-ben született grafikus és művészeti

Rozsnyai Kálmán metszetei

író Londonban ismerkedett meg az ex librisrel, melynek itthoni elterjesztése az ő nevéhez fűződik. A dán cikk 88 sajátkezű ex librisét említi, melyből 7-nek a reprodukcióját is közli. Ezekkel kapcsolatban megemlítik, hogy a lapjain nem szerepel sem neve, sem szignója, csupán egy aprócska szív.

Itt említjük meg, hogy az 1948-ban Nógrádverőcén, meglehetősen elfelejtve elhunyt művészről a KISGRAFIKAI ÉRTESÍTŐ 1970. évi decemberi számában Galambos Ferenc írt figyelemreméltó cikket. Ebből megismerhetjük Rozsnyai fordulatokban gazdag életpályáját. (Első felesége a neves színész, Prielle Kornélia volt, aki egykor Petőfi életében is fontos szerepet játszott.) Galambos cikke – az előbbiekkal ellentétben – Rozsnyai Kálmán 141 ismert ex libriséről beszél.

* * *

A holland gyűjtők EXLIBRIS WERELD c. folyóiratának 1995. évi nyári száma közli a Johan Schwencke-díj ezévi nyertesait. A néhány évvel ezelőtt elhunyt németalföldi gyűjtő az ottani exlibris-mozgalom kimagasló egyénisége volt, akinek emlékére immár másodízben írtak ki pályázatot.

Az első díjat *Gennadij Pugacsevszki* ukrán művész nyerte el, Ádám és Éva bűnbeesését ábrázoló, X6 technikájú lapjával. Ugyancsak plasztik-metszetével nyert még díjat a belga színekben indult *Viktor Lazlo* is, akinek magyar hangzású neve az olvasót további kutatásra ösztönözheti.

* * *

Pompás kiállítás, lapszemlénkben eddig még nem szerepelt folyóirat érkezett hozzánk Drezdából. A címe: FAMA. A 3/1995. szám alcímében megjegyzik, hogy a lap az Új Szászországi Művészegylet hivatalos kiadványa. A főszerkesztő *Kerstin Heuse-Mönnich* kísérőlevele szerint azért küldték ezt a lappéldányt, mert ennek főtémája az ex libris.

A remek színes képekkel kísért és főképpen a modern művészeti törekvéseket ismertető cikkek között kiemelt helyen szerepel *Sabine Schemmrich* ötoldalas írása: „Az ex libris a 16. századtól napjainkig.” A cikk a könyvjegyek történetét a Saale folyó melletti Burgk kastély exlibris-múzeumának gyűjteménye alapján tekinti át, melynek alapját 1981-ben Paul Heinicke tanár 12 ezer darabot kitevő adománya vetette meg. Az évek folyamán számos ajándék, vásárlás bővítette a kollekción. A neves Ilgenfritz özvegye például férje teljes exlibris-termését adta el a múzeumnak. Burgk kastély 60 000 darabos gyűjteményével az első helyen áll Németország hasonló intézményei között.

A cikk további részében visszapillantást ad a kezdetekig, amit Gutenberg Bibliájának fametszetei jelentenek. Szó esik a német reneszánsz grafikai művészetéről, melyet Dürer, Cranach, Holbein, Grien, Seblad, Beham ex librisi képviselnek. Részletesen elemzi a szerző a barokk és rokokó korának könyvjegyeit, hangsúlyozva, hogy az ex libris első aranykora a 19. századra esik. Max Klinger századunk elején készült 50 ex librisével már a modern grafika előfutára lett. (Itt bemutatott rézkarc-exlibrisének hátterében Burgk várkastélya látható.) A műfaj népszerűségére jellemző, hogy

1890 és 1925 között egyedül Németországban mintegy száz-ezer ex libris került ki a műtermekből. A második világháború idejének pangása után megelénkült az exlibris-élet Európában. Ennek illusztrálására a két Németország és Auszt-

Max Klinger rézkarc, C3 (1906)

ria művészeit név szerint is említi a szerző, megjegyezve, hogy napjaink exlibris-piaca már szinte áttekinthetetlen. A cikket kísérő 14 kép német és cseh művészek alkotásait hozza az olvasó elé, igen jó reprodukciós technikával.

A FAMA ismertetett számában még egy exlibris-vonatkozású írás található: Kerstin Mönnich cikke Albert Scholz drezdai gyűjtőről szól. A neves orvos egy drezdai poliklinika igazgatója, aki kb. 40 ex librist készíttetett a maga számára s ezek főként szakmája, a bőrgyógyászat gyakorlatára utalnak. Monográfiát írt e szakma ex libriseiről. Az orvos-ex librisekről készített archívuma mintegy kétezer ilyen lap adatait tartalmazza. Scholz professzor számos előadást tartott már az ex librisről, kihangsúlyozva annak jelentőségét: a könyvjegy nemcsak kultúrtörténeti dokumentum, hanem útmutatás is számukra az emberhez és az alkotáshoz.

A francia gyűjtők folyóirata, a L'EX LIBRIS FRANÇAIS 195. számában François Rohmer (1905) alkotásjegyzékét közli. Az elszázi születésű grafikus mintegy 50, kizárólag fametszet-technikájú ex librist készített. Ebből a számból értesültünk a Grenoble város könyvtárában megrendezett kiállításról is, melyen 154 erotikus ex libris szerepelt. Közülük 106 lap reprodukcióját is közli az alkalomra 100 számozott példányban készült katalógus. Az igen borsos árú, 400 francia frankért kínált kiadványban egy eredeti grafika, valamint 13 egyszínű és 7 színes reprodukció található. A kiállított művek között 15 magyar lap is szerepel, 29 belga, 27 német, 15 cseh, stb. grafika társaságában.

Rovatunkban először szerepel a Milánóban nemrég megindított L'EX LIBRIS ITALIANO c. folyóirat, amely az A.I.E., az Olasz Exlibris Egyesület hivatalos lapja. A kellemes sárga színű papíron, 20 oldal terjedelemben, július hónapban megjelent lap 2. számában az európai exlibris-élet szinte minden eseményével foglalkozik. Olasz nyelven megjelent cikkeiről külön lapon részletes angol fordítást is mellékelnek. Néhány sorban foglalkoznak ez alkalommal lapunkkal is, megemlítve Ürmös Péternek az olasz grafikusokkal foglalkozó két tanulmányát. Magyarországi vonatkozása is van annak a cikknek, mely Marco Birnholz (1885–1965) kisgrafikai gyűjteményét ismerteti. A Bécsben élt, majd a nácizmus elől az Egyesült Államokba menekült gyógyszerész egykor Vadász Endrével állt szívélyes kapcsolatban, aki több humoros rézkarc-exlibrist készített számára. (Ezt ugyan a New Yorkban élő cikkíró, Margo Mulholland nem említi.) Írásából megtudtuk, hogy a Birnholz-gyűjtemény – és benne feltehetően Vadász Endre számos műve, esetleg levelezése – jelenleg az egykori gyűjtő leánya, Ruth Morley tulajdonában, New Yorkban található. A gyűjtemény sorsával kapcsolatban még azt is megírja a szerző, hogy Birnholz teljes vagyont 1938-ban lefoglalta a Gestapo. A grafikák – 12 évvel az esemény után – a bécsi Nemzeti Könyvtárból visszakerültek jogos tulajdonosukhoz.

A katalán gyűjtők Barcelonában megjelenő EX-LIBRIS c. folyóiratának 12. számában Benoît Junod közölt beszámolót a Milánóban rendezett XXV. kongresszusról. A szerzőről el kell mondani, hogy foglalkozása diplomata, jelenleg Svájc Belgrádban működő nagykövetségének munkatársa, aki élénk tevékenységet fejt ki az egykori Jugoszlávia országában az exlibris-élet újbóli megindításáért.

A találkozói eseményeinek ismertetését a nevesebb résztvevők névszerinti felsorolásával fejezi be. Cikkéből megtudjuk, hogy több híres gyűjtő mellett az exlibris-könyvkiadás olyan kitűnő egyéniségei is résztvettek a kongresszuson, mint Klaus Rödel, Wittal vagy Mota Miranda. Végül a találkozói művész-résztvevői közül a cikk az alábbiakat nevezi meg: Pugacsevszkij, Baeyens, Vén Zoltán és Constantini.

A MŰVÉSZET ÉS BARÁTAI idejei, 5. száma – sok egyéb érdekes olvasnivaló mellett – több grafikai vonatkozású cikket közöl. Ezek közül is megkülönböztetett érdeklődésre tarthat számot a gyűjtők körében dr. Soós Imrénének „Művészetünk követe Milánóban: Vén Zoltán kisgrafikája” című írása. A cikk a művésznek a milánói exlibris-találkozóra, személy szerint dr. Katona Gábor részére készített ex librisét mutatja be, elemzi. Az érdekes metszet ugyanis – Milánóra utalva – Leonardónak az Utolsó vacsora című képét idézi fel, ám más-más szereplőkkel. Az írás szerzője ezek titkát, eredetét (mely híres műalkotásokon találkozhatunk velük) fedi fel, ismerteti, bepillantást nyújtva Vén Zoltán soha nem fogatkozó műhelytitkaiba is. Nem kevésbé érdekes dr. Soós Imre másik írása is a lapban Találkozásaim a Feszty-körképpel címmel, valamint a Szervátiusz Tiborról (Benedek Katalintól), Szinyei Merse Pálról (Losonci Miklós – Szalatnay József), Ilosvai Varga Istvánról (Pogány Ö. Gábor – Losonci Miklós tollából), stb. megjelent tanulmányok sora.

MŰHELY

VÉN ZOLTÁN ÚJ EX LIBRISÉRŐL

Vén Zoltán rézkarc, C3, C5

Napjaink exlibris-termését bemutató sorozatunkban ezúttal Vén Zoltán lapját ismertetjük. A vegyes technikájú (rézkarc és aquatinta) kisgrafika dr. Katona Gábor részére készült, a múlt év őszen rendezett milánói kongresszus alkalmára.

A kongresszus helyszíne nem messzire volt attól a kolostortól, amelynek ebédlőjében látható Leonardo da Vinci világhírű, Utolsó vacsora című freskója, így a találkozóra szánt ex libris témájául a neves falfestmény jó lehetőségeket kínált. Vén Zoltán azonban nem érte be sablonos megoldással. A 105 × 138 milliméter méretű lapon megjelenik ugyan e nevezetes vacsora terme és fehér abroszos asztala, a képteret azonban egészen más szereplők töltik be, a freskótól eltérő csoportosításban.

A glóriás Jézus az asztal jobb szélén ül, három tanítványától körülveve. Elhelyezkedésük, az alakok gesztusa ismerősnek tűnik. Igen, ismerjük őket, mert ezt a négy férfialakot a művész Caravaggio Emmauszi vacsora című, Londonban őrzött képéről vette át. A fölöttük álló, jobbfelé hajló kalapos férfit Rembrandtnak a posztóscéh előjáróiról festett és az amszterdami Rijksmuseumban levő képén találjuk.

Az asztal bal felén ülő három férfi ugyancsak ismerős számunkra. Őket a Szépművészeti Múzeumban, Diego Velázquez Étkező parasztk c. remekművén láttuk már. Legfelül, a kép közepén, szakállas férfi emeli magasba serlegét. Ezt a szereplőt is étkezéssel kapcsolatos festményen kell keresnünk. Bizony, ez nem kis feladat, ugyanis Paolo Veronese Kánai menyegző című és a Louvre-ban levő hatalmas vásznán ezzel együtt mintegy 130 alakot festett meg.

Az ex libris alkotója egyébként megkönnyítette számunkra a megfejtést. A képmező közepén, az ajtón függő „étlap” ugyanis tartalmazza azoknak a művészeknek a nevét, akiknek alakjait ide, az ex librisekkel terített vacsoraasztal köré varázsolta.

A névsorban az első helyen Petrus Christus nevét olvashatjuk. A németalföldi iskola festőjének álló férfialakja a Louvre-ban látható Krisztus siratása képeről került ide az ex libris bal felső sarkába. Georges de La Tour életművéről a Corvina művészettörténeti kiskönyvtár-sorozatában adtak ki kötetet. Ennek átlapozása után könnyen felismerjük a francia festő két alkotását. A rézkarcon

ugyanis a bal sarokban, némileg átalakítva Szent Jeromost, a jobb sarokban pedig a Vak muzsikus c. festményének modelljét szerepelteti a magyar művész.

A kisgrafika előterében tálcát vivő, főkötős lány látható. Aki járt már a drezdai képtárban, könnyen felismeri benne a svájci pasztellfestő, Liotard leheletfinoman megformált, hírneves alakját, mely Csokoládét vivő lány címmel került be a köztudatba. Végül szólnunk kell a kép legbájosabb alakjáról, az ajtó előtt csodálkozva álló kisfiúról. Ezt a figurát Munkácsy Mihály festette meg nagy együttérzéssel, inaskorára emlékezve, a Siralomház sokalakos változatán, amely ma a Magyar Nemzeti Galériában látható.

Vén Zoltán rézkarc-portréinak számbavételekor egyetlen személy maradt ki csupán: az asztal bal végén ülő, könyvet tartó férfi. Ezt nem a festő-elődök képeiről kölcsönözte a művész, hanem a kompozíció egyensúlya érdekében szerepelteti. Az alkotó önarcképének is tekinthetjük ezt, de az is elfogadható ok lenne, ha ő az ideális gyűjtőt kívánta volna jutalmazni ilyen patinás környezetben történt szerepeltetésével.

Az alkotónak remek művészi leleménnyel készült lapjával két célt is sikerült elérnie: Milánóban felélesztette kisgrafikánk külföldi hírnevének egyre halványuló lángját, egyben arra is példát mutatott, hogyan lehet a nézők okulására egy tenyérnyi lapon az egyetemes művészet ennyi kiválóságát megidézni.

Dr. Soós Imre

EGYESÜLETI HÍREK

Közérdekű közlemény:

- I. Az 1994. évi taggyűlési határozat szerint az 1995. évi tagdíj 500 forint, akik ennél kevesebbet fizettek, azoktól kérjük. Akik idei tagdíjukat még nem fizették meg, sürgősen pótolják.
- II. Ismételten értesítjük a könyvtárakat, hogy a Kisgrafika nem előfizetéses lap, hanem tagi illetmény. Az évente fizetendő összeg (500 ft) tagdíj, ezért arról számlát adni nem tudunk, tehát számlakérő leveleket ne küldjenek.
- III. Várjuk a Kisgrafika számára városukban, egyesületeikben lezajlott grafikai eseményekről szóló cikkeket, beszámolókat, továbbá az idej közlésre szánt ex libriseket, grafikákat.

Jó egészséget és további gyűjtőkedvet kívánva szeretettel köszöntjük

a 93 éves Lippóczy Norbertet,
a 85 éves Dr. Krier Rudolfot, Szentesi Flóriánt,
Várkonyi Károlyt,

a 84 éves Kopasz Mártát,
a 83 éves Lajos Ferencet,
a 82 éves Lippóczy Miklóst,
a 80 éves Andruskó Károlyt, Kovács Józsefet,
a 75 éves Balogh Friderikát,
a 70 éves Balogh Máriát, Máriássy Mihálynét,
Onódy Miklósnét,
a 65 éves Kis Sándort, Moskál Tibort,
a 60 éves Nagy László Lázárt, Vastagh Józsefnét.

Kérjük, hogy a jeles évfordulókra készült lapjaikat küldjék el a Kisgrafika részére.

Címvaltozások

Dr. Gombos László: 1222 Budapest, Szekeres u. 14.
Szász Sándorné (Mara): 1027 Budapest, Medve u. 28. III/3.

Új tag:

Béres Ferenc, 1024 Budapest, Baka u. 5.

*Szeretettel
és grafikában gazdag
Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Újzestendőt
kívánunk
gyűjtőtársainknak
és kedves Családjuknak.*

*Ifj. Feszt László
rézmetszelei, C2*

RÉSUMÉ

Sous le titre „Héritage de Székesfehérvár” organisa la ville mentionnée le récent concours d'ex libris. 29 artistes y ont participé avec ses 76 créations. D'après l'article d'Antal Arató le premier prix fut adjugé à Mária Ecsedi pour ses linogravures représentant les détails des monuments historiques de la ville millénaire de Transdanubie. L'auteur analyse aussi les créations des autres participants, exposées dans la Galerie Pelikán.

Péter Ürmös écrit un compte-rendu sur l'exposition de Robert König, organisée par la Bibliothèque du 11ème arrondissement de Budapest. A l'occasion du vernissage fut présenté le video d'Éva Bárány et Gábor Lázár représentant les phases diverses de la vie de König. Il faut savoir que l'artiste graveur mentionné n'est pas seulement un célèbre maître de l'École Supérieure des Beaux-Arts de la capitale hongroise, mais il est aussi un sportsman remarquablement doué de l'équitation.

On lit l'article de Lajos Palásthy sur les événements de l'European Exlibris Meeting de 1995, organisé à la capitale slovaque. Sous le titre „In memoriam Tranquillo Marangoni” nous publions l'autre article de Péter Ürmös. L'auteur y fait connaître la carrière artistique du grand maître d'Italie, décédé en 1992, âgé de 80 ans.

Deux amis célèbres de la nature, Pesti et Tarjányi ont cédé leur collection au Musée de Szerencs. D'après l'acte de donation publié cette offre contient environ 80 bois gravés des xylographies d'Antal Fery. Le musée de la ville natale du feu artiste possède la plus complète collection des créations de Fery.

Après les nouvelles et revue de presse on lit la rubrique Atelier. Ici fait connaître Imre Soós la gravure récente de Zoltán Vén. Sur l'ex libris de Gábor Katona on voit la salle du Dernier Super de Léonard, mais les personnages y représentés sont prêtés de chefs-d'oeuvre de la peinture européenne.

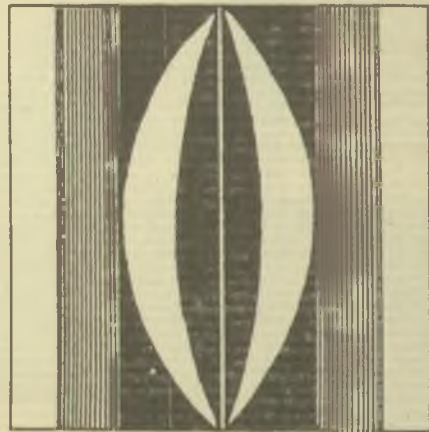
A KBK 1994. ÉVI PÁLYÁZATÁRA
KÜLDÖTT MUNKÁK

Vincze László linómetszete, X3

Rákóczi Ferencz linómetszete, X3

**EX LIBRIS
DR SÜKÖSD LÁSZLÓ**

Ábrahám Rafael linómetszete, X3

Moskál Tibor rézkarca, C3

Sólyom Sándor linómetszete, X3